

Druhá světová válka a její dopady

Válečná ekonomika v letech 1939-1945

DEMAND THE BEVERIDGE PLAN

£4 plus 36 weekly
8/- Weekly for all children after the first

SOCIAL SECURITY CENTRE

- MATERNITY GRANT
- CHILDREN'S ALLOWANCES
- MARRIAGE GRANT
- HEALTH
- DISABILITY
- WORKMANS COMPENSATION
- UNEMPLOYMENT
- WIDOWHOOD
- AGE PENSIONS
- INDUSTRIAL ASSURANCE
- FUNERAL BENEFIT

up to £10
Comprehensive Medical Service... FOR EVERYONE
Benefit Unlimited in Duration
Payment of Disability Benefit
56/- Benefit Unlimited in Duration
40/- per Week (EXCEEDED BY PART OF EARNINGS)
Reaching 40 Man & Wife, 24/- Single
State Service (EXCEEDED BY PART OF EARNINGS)

£20 Adults (smaller for children)

SOCIAL SECURITY BENEFITS SHOWN ARE FOR MAN, WIFE & TWO CHILDREN

Campaign for the BEVERIDGE PLAN with SOCIAL SECURITY LEAGUE
51, TOTHILL STREET, LONDON S.W.1

Delhi Edition
The Hindustan Times
LARGEST CIRCULATION IN NORTHERN, NORTH-WESTERN AND CENTRAL INDIA
NEW DELHI, FRIDAY, AUGUST 15, 1947

INDIA INDEPENDENT : BRITISH RULE ENDS
CONSTITUENT ASSEMBLY TAKES OVER
MOUNTBATTEN'S APPOINTMENT AS GOVERNOR-GENERAL ENDORSED
COLOURFUL CEREMONY MARKS BIRTH OF NATION

Governors Sworn In As Free India Is Born

THE PLEDGE

To Nehru

Attlee's Greetings

DELHI, Friday, August 15, 1947.—At midnight tonight the Constituent Assembly, consisting of the chosen representatives of the Indian people, assumed sovereign power and the members solemnly took the pledge to serve India and her people. "We end today a period of all fortune and India discovers herself again," said Pandit Nehru in calling upon the members to take the new pledge.

Earlier the president of the constituent assembly, Dr. B.R. Ambedkar, said: "I feel we give the assurance that it will be our endeavour to end poverty and caste and if we can, hunger and disease to abolish discrimination and exploitation and to create a new condition of living."

After the assembly had sat for 71 minutes, during which it assumed powers of governance and endorsed the appointment of Lord Mountbatten as Governor general, Dr. B.R. Ambedkar and P. Subbarayan presented to the Government House to signify Lord Mountbatten of the assembly's decision. Later, the National Flag presented to the Assembly by Mr. Hanuman Prasad Sinha on behalf of the members of India was hoisted amidst cheers of thousands who had gathered outside the council house.

The clock was reached when at the last stroke of midnight there was hoisting of the Indian national flag. The 1947 Constitution of India was adopted by the Constituent Assembly on August 15, 1947. The first words uttered by the representatives of Indian people on attaining Dominion was an expression of the people's gratitude to the architect of the nation, Lord Mountbatten.

DELHI, Friday, August 15, 1947.—The new Government of India provinces were sworn in at midnight on Thursday. The ceremony was presided over by Lord Mountbatten, Governor-General of India, who was accompanied by the members of the Constituent Assembly. The ceremony was held at the Government House, New Delhi. Lord Mountbatten, in his capacity as Governor-General, presided over the ceremony. The members of the Constituent Assembly, who were sworn in as the first members of the new Government, took the oath of office. The ceremony was a significant event in the history of India, marking the end of British rule and the beginning of a new era of independence.

Cesta k II. světové válce

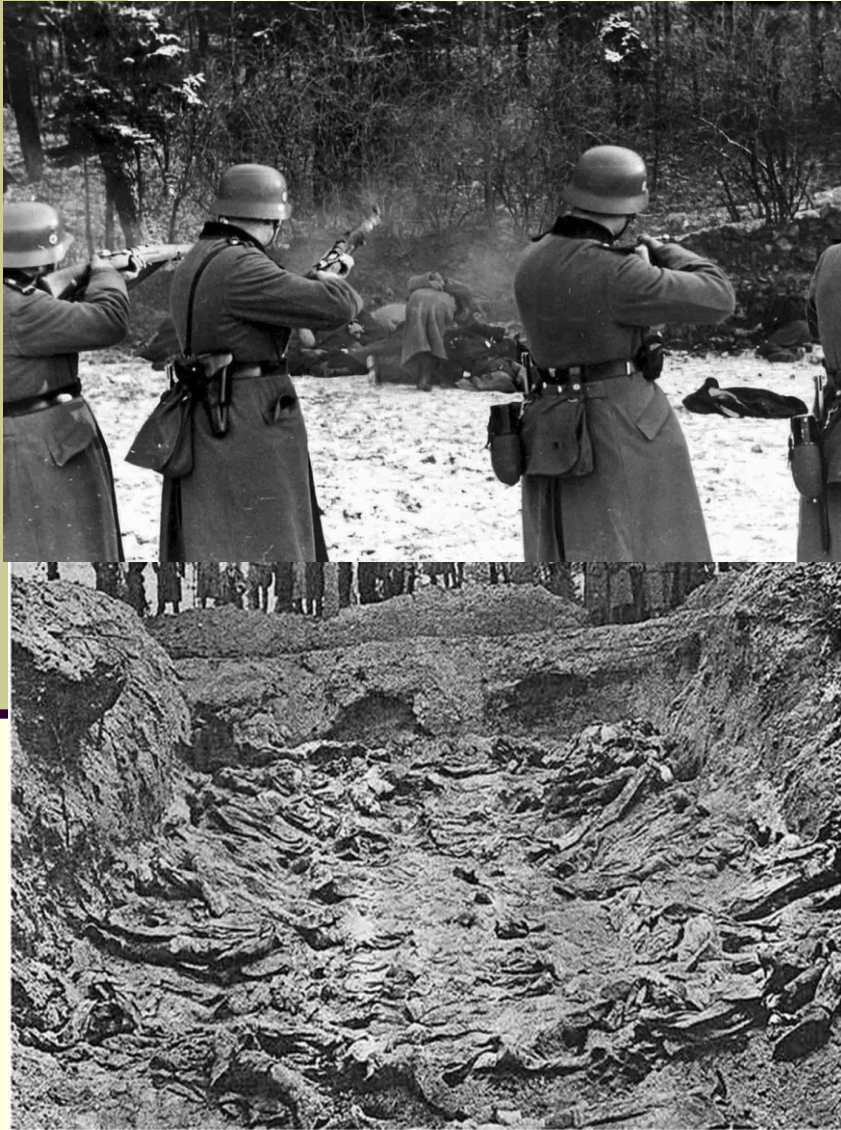
Pakt Molotov-Ribbentropp (23.8. 1939)

GERMANS AND RUSSIANS SPLIT UP POLAND

Moscow and Berlin announced yesterday the demarcation line between the Russian and German Armies.

Německá a sovětská agrese -1939

- Jádru poraženého Polska bylo okupováno Německem jako tzv. Generální gouvernement.
- SSSR obsadil východní část Polska, Pobaltí a zahájil válku proti Finsku – to jediné si i přes územní ztráty uchovalo nezávislost.

Německá „blesková válka“ na Západě (1940 – porážka Dánska, Norska, Beneluxu a Francie)

Bundesarchiv, Bild 146-1982-089-18
Foto: o.Ang. | 22. Juni 1940

22. červen 1941 – německý útok na SSSR

7. 12. 1941 - Pearl Harbor

- Na začátku roku 1941 Kongres přijal zákon o půjčce a pronájmu.
- Na jeho základě USA poskytly pomoc ve výši 46 mld. dolarů
- Po americkém embargu na dovoz ropy a zmrazení japonských aktiv v USA Japonsko napadlo vojenskou základnu na Havaji
- **Spojené státy** poté vstoupily do války

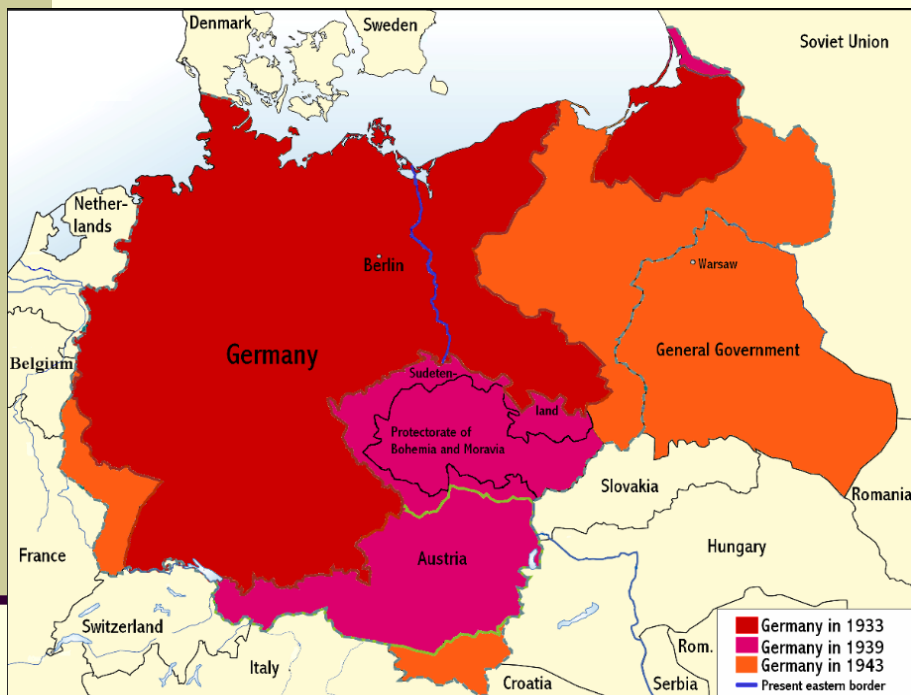
Válečná ekonomika

- Opět byl přednostně prosazován těžký průmysl a posílila **státní regulace ekonomiky**.
- Výroba spotřebního zboží byla výrazně omezena a také vzhledem k tomu bylo nutno zavést **přídělový systém**.
- Ve Velké Británii pod vedením W. Churchilla se zároveň začaly rozvíjet plány na budování nového systému sociálního zabezpečení (William Beveridge a jeho návrh národního pojištění).

Německé velkoprostorové hospodářství

- Opíralo se o materiální a lidský potenciál ovládaných zemí
- Tato politika zahrnovala i nucené nasazování miliónů lidí na práci v Německu

Genocida židovského obyvatelstva (Holocaust)

„Arizace“ v českých zemích

- Mezníkem se stal **výnos říšského protektora o židovském majetku** z června 1939.
- Zavádělo norimberské zákony v českých zemích a vymezovalo definici židovského majetku.
- Arizace zde byla součástí **germanizace**, která se prosazovala se různými způsoby (personálními zásahy, získáváním kapitálových pozic, přímou konfiskací).
- <https://www.pametnaroda.cz/cs/brod-toman-1929>

Obrat ve válce

- Na počátku února 1943 kapitulovaly německé jednotky u Stalingradu
- Září 1943 – kapitulace Itálie
- Červen 1944 – vylodění spojeneckých vojsk v Normandii otevřelo západní frontu

„Totální válka“

- Po zastavení úspěšného tažení v SSSR nacisté vyhlásili „totální mobilizaci“ všech výrobních kapacit a pracovních sil
- Problémy německé válečné ekonomiky vyústily v celkový hospodářský rozklad.

Porážka Německa – 8.5. 1945

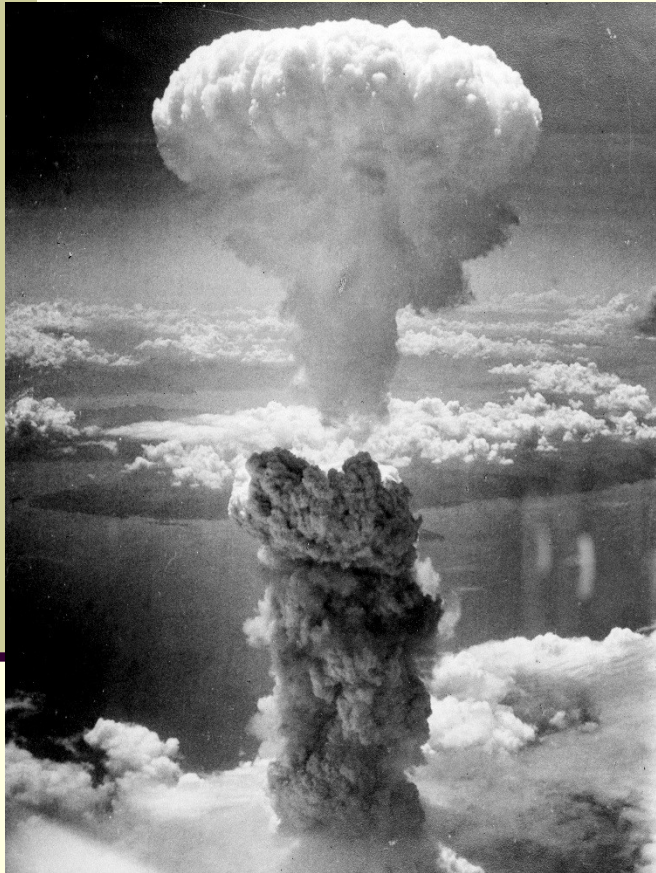
---

2. 9. 1945 – konec II. světové války

Po svržení atomových bomb na Hirošimu a Nagasaki (6. a 9. 8. 1945) Japonsko kapitulovalo.

Shrnutí

- Válečné ekonomiky opět charakterizovaly státní zásahy, preference těžkého průmyslu a přidělový systém.
- Nacistická válečná ekonomika byla založena na využívání materiálního a lidského potenciálu poražených zemí.
- V souvislosti s vypuknutím války na východě začalo masové vraždění evropských Židů, z jejich konfiskovaného židovského majetku byly financovány výdaje na vedení války a okupační náklady.
- Obrat ve válce nastal v roce 1941 – tehdy byly do války vtaženy Sovětský svaz a USA.